

Samfunnsansvar

NHOs politikkdokument

Innhold

1. Samfunnsansvar	03
2. Sammendrag - viktigste anbefalinger	04
3. NHOs posisjon og arbeid	05
4. Samfunnsansvar - hovedtrekk i utviklingen de siste ti år.....	06
5. Norske myndigheters politikk for samfunnsansvar i internasjonal virksomhet	07

1 | Samfunnsansvar

NHO og våre medlemsbedrifter har satt næringslivets samfunnsansvar på dagsorden. Bedriftene har en nøkkelrolle i samfunnet, og det er viktig at vi i næringslivet er bevisst vår rolle og det ansvar som følger med. Det er gjennom bevisste holdninger og handlinger vi gjør oss fortjent til samfunnets tillit.

Det er gjort betydelige fremskritt det siste tiåret når det gjelder bevissthet om samfunnsansvar i næringslivet. Kunnskapen er hevet, arbeidet er satt i system, og bedrifter jobber aktivt for samfunnsansvar internt og i nettverk med andre bedrifter og interessenter. Det har skjedd betydelige avklaringer når det gjelder innholdet i samfunnsansvaret, også gjennom utvikling av internasjonale retningslinjer. NHO har tatt en aktiv rolle i disse prosessene, og vi ønsker fortsatt å spille en sentral rolle som næringslivets stemme i debatten om samfunnsansvar.

Næringslivets samfunnsansvar handler om hvordan verdiskaping skjer – det vil si hvordan bedrifter produserer varer og tjenester på en lønnsom, anstendig og bærekraftig måte. Samfunnsansvar kommer til uttrykk i bedriftens strategi og daglige drift. Sentrale områder er bedriftens ansvar for menneskerettigheter, arbeidslivsstandarder, miljø, anti-korrupsjon og forholdet til lokalsamfunnet. Den politiske debatt om samfunnsansvar i Norge har særlig dreid seg om bedriftenes ansvar ved internasjonal virksomhet i land der internasjonale standarder ikke håndheves effektivt. NHO anerkjenner at både myndigheter og bedrifter har et ansvar for å sikre at internasjonale minstestandarder respekteres på disse områdene, og at dette er en kjerneproblemstilling innenfor næringslivets samfunnsansvar. I dette arbeidet må myndighetene spille på lag med bedriftene for å stimulere det samfunnsansvaret bedriftene selv tar av ulike strategiske eller etiske grunner. NHO mener utviklingen når det gjelder samfunnsansvar er tjent med at internasjonale retningslinjer og prinsipper legges til grunn, og at de viktigste forbedringene er de som løfter standarden der den er lav, heller enn særnorske regler og egne krav for norske bedrifter.

Det er grunn til å understreke at bedriftene gjennom sin økonomiske verdiskaping gir et betydelig samfunnsbidrag gjennom å gi folk jobb, gjennom å betale skatt, og gjennom økonomiske ringvirkninger av virksomheten. Det er dermed også et viktig ansvar for virksomhetene å ivareta sitt samfunnsansvar på en måte som styrker, og ikke svekker den økonomiske verdiskapingen.

I dette dokumentet beskrives NHOs forventninger til norske myndigheters arbeid med samfunnsansvar.

NHO har i veilederen «Det handler om tillit» gitt en innføring i samfunnsansvar for bedrifter som ønsker å komme i gang med et systematisk arbeid på området.

2 | Sammendrag – viktigste anbefalinger

- NHO støtter hovedlinjene i regjeringens politikk slik den fremkommer i St.meld. nr. 10 (2008-2009), og anbefaler at regjeringen arbeider videre langs de samme linjer.
- NHO mener myndighetenes arbeid med samfunnsansvar må bygge på internasjonale prinsipper og retningslinjer som søker å etablere et «level playing field». I dette arbeidet er det viktigere å heve standarden der den er lavest, enn å heve den ytterligere der den er tilfredsstillende. Ikke alle ser på Norge som forbilde, men vi kan arbeide for at alt næringsliv lever opp til anstendige minstestandarder som bygger på internasjonale konvensjoner. NHO ser ikke noe behov for ytterligere norsk lovverk på området.
- NHO mener Regjeringen må legge vekt på sammenhengen mellom utvikling og handel/investeringer. Nærings- og handelsfremme kan med fordel ses i sammenheng med prosjekter som hever standarden når det gjelder samfunnsansvar. I dette arbeidet bør myndighetene samarbeide med bedrifter og bransjer. En slik bred satsing er relevant når regjeringen skal følge opp de nye FN-prinsippene for næringsliv og menneskerettigheter.
- Når norske myndigheter stiller krav om samfunnsansvar, har norske bedrifter behov for veiledning i hvordan kravene skal oppfylles. Både NHO og norske myndigheter har et ansvar for at slik veiledning kan gis og har god kvalitet. NHO mener at rådgivningskapasiteten overfor norske bedrifter når det gjelder anti-korrupsjon bør styrkes.
- Regjeringen bør sørge for økt innsats for å profesjonalisere norske offentlige innkjøp. Dette vil også redusere risikoen for korrupsjon.
- Regjeringen bør vurdere lovgivning som legger større vekt på å vurdere om bedriften har gjort tilstrekkelig for å hindre korrupsjon, når det gjelder skyldspørsmål og straffeutmåling.
- NHO mener myndighetene alltid må vurdere mindre bedrifters kapasitet og behov når politikken for samfunnsansvar utvikles.

3 | NHOs posisjon og arbeid

NHO har hatt en viktig rolle i utviklingen av arbeidsfeltet samfunnsansvar (CSR) i Norge. Arbeidet bygger på en årelang tradisjon der bedriftene har fått støtte hos NHO i sitt arbeid med blant annet miljø, arbeidsmiljø og etikk. Ledere og spesialister fra medlemsbedriftene har engasjert seg i og preget arbeidet. NHOs engasjement springer dermed ut av bedrifters engasjement, noe som setter NHO i en unik posisjon for å forstå hvordan feltet kan utvikles på en praktisk og relevant måte. NHO legger til grunn at samfunnsansvar er et lederansvar. NHOs materielle vil som regel utvikles med tanke på at det skal kunne anvendes i mindre bedrifter.

I 1997 tok NHO initiativ til å utarbeide en sjekkliste for menneskerettigheter. Etter dette har menneskerettigheter og grunnleggende arbeidslivsstandarder stått sentralt i den norske tilnærmingen til bedrifters samfunnsansvar. Et annet tema som har vært viet stor oppmerksomhet er anti-korrupsjon. NHO har arbeidet for å bekjempe alt fra den alvorligste internasjonale korrupsjonen til bevissthet om gråsonene i kundepleie. NHO har også et betydelig engasjement på miljøområdet.

NHO driver [Næringslivets Stiftelse for Miljødeklarasjoner, EPD-Norge](#), som fremmer mer miljøvennlige produkter.

[Klimakompasset.no](#) er en informasjonsbank fra NHO om utslippsregnskap.

NHO har deltatt aktivt sammen med norske myndigheter i menneskerettighetsdialoger i blant annet Kina og Indonesia, der vår rolle har vært å sette bedrifters ansvar på dagsorden.

NHOs utvalg for etikk og samfunnsansvar består av 11 ledere fra NHO-bedrifter og en eksternt ressursperson. Utvalget gir råd til NHOs administrasjon og styre om spørsmål om etikk og samfunnsansvar, og kan ta initiativ til å sette aktuelle temaer på dagsorden.

Arbeidet i Sekretariatet for næringsutvikling i sør springer ut av samarbeid NHO har drevet med søsterorganisasjoner om utvikling av arbeidsgiverrollen siden 80-tallet.

Arbeidet under paraplyen CSR/samfunnsansvar begynte for alvor i Norge da NHO tok initiativ til en arbeidsgruppe under Utenriksdepartementets forum Kompakt i 2000. Gjennom dialog mellom ulike interessegrupper trakk gruppene opp linjene for hvordan begrepet CSR senere er blitt forstått i Norge.

NHO har et fast utvalg, *NHOs utvalg for etikk og samfunnsansvar*, første gang oppnevnt i 1995. NHO har dessuten et nettverk for informasjon og erfaringsutveksling for CSR-ansvarlige i medlemsbedriftene, *NHOs forum for samfunnsansvar*, og et bredt sammensatt *Energipanel* og *Klimapanel*. NHO har jevnlig bidratt til kunnskaps- og metodeutvikling på området.

I Norge deltar NHO blant annet i regjeringens konsultative organ for samfunnsansvar, **KOMPakt**. I tillegg til arbeidet med CSR på nasjonalt plan, er NHO engasjert i CSR-arbeid på nordisk, europeisk og globalt plan. Kompetanseoverføring til søsterorganisasjoner gjennom **NHOs Sekretariat for næringsutvikling i sør**, Det nordiske nettverket i **FNs Global Compact**, Det regionale nettverket i **World Business Council for Sustainable development**, **International Organisation of Employers (IOE)**, **Business and Industry Advisory Committee to the OECD (BIAC)** og **BUSINESSEUROPE** er NHOs viktigste internasjonale kontakflater når det gjelder samfunnsansvar. Også NHOs landsforeninger er engasjert i relevante bransjeaktiviteter nasjonalt og internasjonalt.

4 | Samfunnsansvar – hovedtrekk i utviklingen de siste ti år

Samfunnsansvar har i de senere år etablert seg som et arbeidsområde i bedriftene, så vel som hos myndighetene og i samfunnet for øvrig.

Profesjonalisering av arbeidet

Samfunnsansvar er et lederansvar og et linjeansvar. Samtidig har de fleste større virksomheter plassert ansvaret for å tilrettelegge arbeidet med samfunnsansvar hos en person i egen organisasjon. Som oftest er samfunnsansvar en del av andre funksjoner slik som kommunikasjon, kvalitet, miljø, HR eller juridisk.

Profesjonaliseringen av feltet gjenspeiles også i forvaltningen, i frivillige organisasjoner og i universiteter og høyskoler.

Arbeidet med samfunnsansvar i større virksomheter har blitt systematisert gjennom internasjonale retningslinjer. De viktigste er FNs Global Compact, OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper, Global Reporting Initiative, ISO 26000 og FN-prinsippene for næringsliv og menneskerettigheter.

Samtlige instrumenter bygger på internasjonale konvensjoner og standarder, blant annet ILOs kjernekonvensjoner. Retningslinjene er i mindre grad kjent i mindre virksomheter, men innholdet i kravene kan være kjent gjennom leverandørkrav hos større virksomheter og gjennom den offentlige debatt.

Debatten om bindende regelverk

Frivillige organisasjoner har i de senere år presset på for bindende regelverk for norske bedrifters internasjonale virksomhet. Noen saker er trukket frem der norske bedrifter har vært involvert i tilfeller der for eksempel menneskerettigheter eller standarder for arbeidslivet er krenket.

Det finnes ikke grunnlag for å si at slike forhold er utbredt i norske virksomheter. Mange norske virksomheter har imidlertid samarbeidspartnere eller leverandører i land der for eksempel barnearbeid eller korrupsjon er utbredt. De løper dermed en risiko for å bli koblet til slik virksomhet.

Denne risikoen har næringslivet tatt på alvor. Det har vært gjort store fremskritt når det gjelder systematisk arbeid med samfunnsansvar i næringslivet. Stadig flere bedrifter jobber systematisk med å håndtere risiko knyttet til samfunnsansvar, og å utnytte forretningsmuligheter knyttet til bærekraftig utvikling.

76 prosent av ledere i større virksomheter opplyser at bedriften har en strategi for aktivt samfunnsansvar, 49 prosent i næringslivet som helhet.

72 prosent av ledere i større virksomheter mener bedriftene bør ha dedikerte medarbeidere som jobber med samfunnsansvar. I privat sektor totalt mener 58 prosent av lederne det samme.

Respons analyse/Prooffice 2011

FNs Global Compact er ti prinsipper for menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, miljø og anti-korrupsjon som bedrifter kan slutte seg til.

OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper anbefales av regjeringen i Norge og andre land.

Global Reporting Initiative er den mest brukte rapporteringsstandard for samfunnsansvar.

ISO 26000 er en veileder fra den internasjonale standardiseringsorganisasjonen ISO for arbeid med samfunnsansvar i bedrifter.

Blant fordeler bedrifter opplever når de har et godt arbeid med samfunnsansvar er:

- Mer fornøyde medarbeidere
- Lavere omdømmerisiko
- Færre konflikter med omgivelsene
- God selvregulering forebygger dårlig regulering
- Reduserte kostnader som følge av økt fokus på ressurser og smarte løsninger
- Bedre relasjon til kunder
- Bedre forberedt på kommende lovgivning

5 | Norske myndigheters politikk for samfunnsansvar i internasjonal virksomhet

I 2009 formulerte den norske regjeringen for første gang en helhetlig politikk for samfunnsansvar – [St.meld. nr. 10 \(2008-2009\) Næringslivets samfunnsansvar i en global økonomi](#). Meldingen viser at myndighetene har gode muligheter til å stimulere og motivere næringslivet til å ivareta sitt samfunnsansvar i internasjonal virksomhet. Regjeringen har kommet til at ensidige norske reguleringer av norske bedrifters internasjonale virksomhet ikke er en hensiktsmessig vei å gå. NHO mener dette fortsatt bør være regjeringens linje.

NHO mener regjeringen fortsatt bør legge vekt på å stimulere og motivere næringslivet til samfunnsansvar.

Gode internasjonale retningslinjer og prinsipper

Det finnes gode målsettinger for bedrifters arbeid med samfunnsansvar i internasjonale prinsipper og retningslinjer som OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper og FNs Global Compact. Disse er i prinsippet frivillige for virksomhetene, noe som gir en viktig fleksibilitet i hvordan målsettingene skal oppnås. Både arbeid i bedriftene og i bransjene, og samspill med myndigheter og frivillige organisasjoner, er viktig for å nå målene.

Samtidig representerer disse initiativene en form for myk regulering, gjennom mekanismer som tolker retningslinjene og anvender dem på konkrete tilfeller, slik som det norske kontaktpunktet for ansvarlig næringsliv (OECDs retningslinjer). Slike retningslinjer kan også få en bindende virkning gjennom krav bedrifter stiller i kontrakter med leverandører og samarbeidspartnere. Seriøse selskaper tar både retningslinjene og anbefalingene fra kontaktpunktet på alvor. Om ikke retningslinjene er bindende i streng forstand, nyter de stor autoritet i praksis.

NHO støtter regjeringens arbeid for å styrke [Kontaktpunktet for ansvarlig næringsliv](#), slik at det både kan bidra til at

retningslinjene blir bedre kjent, og til å avklare forståelsen av retningslinjene i praksis.

NHO legger vekt på at saksbehandlingen i slike saker er god, slik at bedrifter får en rimelig sjanse til å fremstille sin sak og kommentere klagene, og slik at sakene ikke trekker ut i tid. Kontaktpunktet er primært et meglingsorgan og bør i størst mulig grad søke å finne frem til uttalelser som både klager og bedrift stiller seg bak.

Den viktigste drivkraften for utvikling når det gjelder samfunnsansvar er å skape forståelse i bedriftene for sammenhengen mellom samfunnsansvar, forretningsrisiko og forretningsmuligheter. Det er derfor etter NHOs mening lite å vinne på å gjøre retningslinjene bindende gjennom nye strafferettslige eller sivilrettslige virkemidler.

[Kontaktpunktet for ansvarlig næringsliv](#) behandler klager mot bedrifter for brudd på OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. [NHO, LO og Forum for utvikling og miljø](#) nominerer medlemmer til utvalget.

NHO mener viktige frivillige retningslinjer fra FN og OECD dekker behovet for rammer for samfunnsansvar. NHO ønsker derfor at regjeringen sørger for at Kontaktpunktet for ansvarlig næringsliv bidrar til å gjøre retningslinjene bedre kjent, og blir et effektivt meglingsorgan for å klargjøre forståelsen av OECD-retningslinjene.

Internasjonal standardheving viktigere enn særnorske tiltak

Norske myndigheter har tatt viktige roller i utviklingen av de nye FN-retningslinjene for menneskerettigheter og næringsliv og revisjonen av OECD-retningslinjene. Retningslinjene må imidlertid gjøres bedre kjent, og myndighetene må bidra til den metodeutvikling i næringslivet som er nødvendig for å følge opp og gjennomføre dem. Her forventer NHO og bedriftene at norske myndigheter tenker stort og bredt, og ikke faller tilbake på særnorske ordninger.

Norske bedrifter konkurrerer med virksomheter fra utviklingsland eller fremvoksende økonomier. Det er ikke alltid disse legger vekt på å overholde internasjonale konvensjoner om blant annet barnarbeid og korrupsjon. Det er grunn til å tro at de ikke i samme grad opplever samfunnsansvar som en omdømmekritisk faktor. Norske bedrifter ønsker like betingelser ved konkurranse ute, og internasjonale konvensjoner på disse områdene kan bidra til det. NHO vil imidlertid advare mot å tro at det oppnås noen vesentlig effekt når det gjelder harmonisering av standarder ved å innføre ytterligere bindinger for norsk næringsliv, slik mange frivillige organisasjoner har anbefalt.

Norske myndigheter kan oppnå mer ved å tilby støtte til utvikling av regelverk og institusjoner i land der våre erfaringer kan komme til nytte. Utviklingen globalt går i retning av en maktforskyvning politisk og økonomisk der nye økonomier får en sterkere stilling. Utviklingen av standarder og institusjoner hos de tunge fremvoksende økonomiene i sør er viktig for utviklingen, og bør være av størst interesse for norske myndigheter å påvirke. Norge bør arbeide for at land som Kina, India og Russland bør slutte seg til OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper, slik Brasil og flere andre fremvoksende økonomier har gjort.

Norske bedrifter bidrar til lokal verdiskaping og opprettelse av arbeidsplasser, noe som er en forutsetning for å bekjempe fattigdom. Det ligger derfor mye god utviklingspolitikk i å fremme handel og investeringer gjennom bilaterale avtaler (BITS).

NHO mener at regjeringen må bidra til å styrke internasjonale standarder i land der de ikke respekteres, og at det ikke er grunn til å innføre ytterligere bindende regelverk for norske bedrifters internasjonale virksomhet.

Brede samarbeidsinitiativer

En forståelse for sammenhengen mellom utvikling, investeringer og handel på den ene side, og menneskerettigheter, anti-korrupsjon og arbeidslivsstandarder på den annen side tilsier at mye kan oppnås ved brede og helhetlige tilnærminger. Både myndigheter, internasjonale organisasjoner, bransjeorganisasjoner og bedrifter kan engasjere seg i konkrete initiativer rettet mot samfunnsansvarsutfordringer.

I regjeringens strategi for anstendig arbeidsliv går regjeringen bredt ut når det gjelder virkemidler, både gjennom støtte til ILO, tilby norsk kompetanse, og sette krav der Norge bidrar med økonomisk bistand. NHO er positiv til de fleste elementene i denne strategien, men ser ikke handelspolitikken som et naturlig sted å fremme dette hensynet.

Regjeringens strategi for anstendig arbeidsliv følger opp den internasjonale arbeidslivsorganisasjonen ILOs Decent Work Agenda, bygget på fire prinsipper om jobbskaping, arbeidstakerrettigheter, arbeidsmiljø og medbestemmelse.

FN-prinsippene for næringsliv og menneskerettigheter klargjør hvilket ansvar myndigheter og bedrifter har for menneskerettighetene til de som berøres av bedrifters virksomhet.

Det er grunn til å se på om brede samarbeidsinitiativer kan iverksettes på flere områder der utfordringene kan være vanskelig å løse for en enkelt bedrift. Når regjeringen skal følge opp de nye FN-prinsippene for næringsliv og menneskerettigheter, vil prosjekter som kombinerer utvikling gjennom fremme av handel og investeringer og utvikling av lokalt arbeid med samfunnsansvar være relevante for å begrense risikoen for menneskerettsbrudd.

NHO mener bredt samarbeid mellom myndigheter, bedrifter og bransjer om å løse konkrete utfordringer i ett eller flere land kan være et godt virkemiddel for å følge opp arbeidet med menneskerettigheter og næringsliv.

Anti-korrupsjon – krevende virkelighet og behov for veiledning

Mange bedrifter har de senere år innført nye rutiner for opplæring og kontroll internt for å unngå korrupsjon. Vi har opplevd en tilbaketrekning fra gråsonene – at mange bedrifter går lengre enn lovverket strengt tatt krever for å holde en prinsipiell linje, for eksempel når det gjelder gaver og representasjon.

Samtidig har vi fremdeles utfordringer både i Norge og internasjonalt. I Norge er det viktig å være oppmerksom på risikoen for korrupsjon særlig i forbindelse med offentlige innkjøp. Profesjonalisering av innkjøpsprosessene med rutiner for internkontroll er viktig.

Utenfor Norge er det fremdeles krevende å operere i mange land der korrupsjon er utbredt, særlig når det gjelder dagligkorrupsjon eller tilretteleggelsespenger (facilitation payments). I land der slike betalinger er en vesentlig del av «avlønningen» av offentlig ansatte er det krevende å styre klar av dem, selv om det kan være mulig.

NHOs veileder «...over streken?» legger til rette for at bedrifter kan øke bevisstheten om gråsonene når det gjelder korrupsjon og smøring, og utvikle relevante retningslinjer.

Både NHO og myndighetene har et ansvar for at norske bedrifter har steder å søke råd når det gjelder å løse slike situasjoner i praksis, og at det finnes et lavterskeltilbud til norske bedrifter. Lovgivningen bør legge større vekt på å vurdere om bedriften har gjort tilstrekkelig for å hindre korrupsjon, når det gjelder skyldspørsmål og straffeutmåling.

Det er også et dilemma at frykten for å trå feil når det gjelder korrupsjon eller menneskerettigheter ofte håndteres av bedriftene ved at de holder seg borte fra land med høy risiko på dette området. Dette blir i praksis et hinder for utvikling i seg selv.

NHO mener regjeringen bør bidra til at det finnes et tilbud for rådgivning om korrupsjon. Regjeringen bør også vurdere en korrupsjonslovgivning som legger større vekt på hva bedriften har gjort for å hindre korrupsjon.

Mindre bedrifter

Mange verktøy og retningslinjer som er utviklet for samfunnsansvar er utviklet av og for større virksomheter og tilpasset deres behov for oversikt i en kompleks organisasjon. Mindre virksomheter har ikke den samme administrative kapasitet. Det er viktig for alle bedrifter, men særlig for de mindre, at offentlige krav og forventninger ikke legger unødige administrative byrder på bedriftene. Dette bør tas hensyn til ved all utforming av offentlig politikk som gjelder bedrifters samfunnsansvar. Samtidig har mindre bedrifter sannsynligvis også et større veiledningsbehov når det gjelder samfunnsansvar, enn større virksomheter med egen spesialkompetanse på området.

NHO mener myndighetene alltid må vurdere mindre bedrifters kapasitet og behov når politikken for samfunnsansvar utvikles.

Rapportering om samfunnsansvar

Mange virksomheter rapporterer rutinemessig til sine eiere og interessenter om sitt samfunnsansvar, og opplever at det er nyttig i kommunikasjon med omverdenen, og i utvikling av bedriftens arbeid. Samtidig er ingen verktøy og virkemidler i dette arbeidet noe mål i seg selv, og NHO mener bedrifter kan ivareta risiko og engasjement når det gjelder samfunnsansvar med ulike virkemidler.

NHO mener derfor at det ikke er ønskelig å etablere et lovpålagt rapporteringskrav om samfunnsansvar, slik regjeringen arbeider med å innføre i regnskapsloven. Det foreligger også allerede til dels overlappende bestemmelser om rapportering av ikke-finansielle størrelser i regnskapsloven, blant annet rapporteringskrav knyttet til ytre miljø.

NHO har vært en pådriver for dokumentasjon og rapportering om miljø og samfunnsansvar i en årrekke. På 90-tallet var NHO drivkraft i etableringen av Prisen for beste miljørapportering og bærekraftsrapportering.

Det foreligger også et forslag fra EU-kommisjonen om at bedrifter skal pålegges rapportering om utbetalinger til regjeringer i land der de opererer, såkalt land-til-land-rapportering, også spesifisert på hvert enkelt prosjekt. NHO er for større åpenhet og mer informasjonsutveksling mellom myndigheter. Vi er imidlertid skeptiske til treffsikkerheten og bekymret for de negative konsekvensene av dette forslaget. NHO vil uansett fraråde krav til rapportering på prosjektnivå, og advarer mot at Norge innfører slike og eventuelt strengere krav til norske bedrifter enn andre land.

NHO ønsker ikke nye lovkrav om rapportering om samfunnsansvar.

Samfunnsansvar i statens egen virksomhet

NHO forventer at staten og kommunen i sin egen virksomhet søker å utøve samfunnsansvar gjennom å begrense risikoen for at offentlig virksomhet medvirker til alvorlige brudd på internasjonale retningslinjer. Både gjennom krav i offentlige innkjøp, gjennom investeringer og eierskapsutøvelse og gjennom virkemiddelapparatet kan norske myndigheter dessuten stimulere arbeidet med samfunnsansvar i virksomhetene. NHO vil understreke at det påhviler myndighetene et særlig ansvar å sørge for at dette skjer på en forutsigbar måte som fremmer likebehandling, og at det bygger på internasjonal praksis og retningslinjer. Også på dette området betyr det mest hvilken utvikling man kan skape internasjonalt.

Krav må følges opp med veiledning

NHO vil understreke at i den grad myndighetene stiller krav knyttet til samfunnsansvar gjennom egen virksomhet bør man også erkjenne et ansvar for å bidra til at bedrifter får veiledning og kompetansebygging som gjør det mulig å leve opp til kravene. For eksempel bør krav til samfunnsansvar knyttet til offentlige innkjøp innebære at myndighetene må være i stand til å veilede tilbydere om innholdet i kravene. NHO vil følge opp kvaliteten i dette, samt i Innovasjon Norges tilbud når det gjelder å veilede om samfunnsansvar, både når det gjelder bedriftsetablering og internasjonalisering.

NHO vil følge med på kvaliteten i myndighetenes veiledning til norske bedrifter når det gjelder samfunnsansvar.

EU-kommisjonens melding om samfunnsansvar (2011)

EU-kommisjonen har kommet med en melding om samfunnsansvar (communication). NHO mener også i forhold til denne at samfunnsansvar fortsatt bør være frivillig og fleksibelt for bedriftene, inkludert regelverk for rapportering.

Samfunnsansvar som politikkområde - vid eller smal avgrensning?

Selv om regjeringens politikk for samfunnsansvar dreier seg om internasjonal virksomhet, er det selvfølgelig også områder der det utøves et betydelig samfunnsansvar i Norge, til dels på områder der det er en betydelig samarbeidsflate mellom næringsliv og myndigheter. Internasjonale minstestandarder er inntatt i norsk lov- og regelverk. Mange praktiske forhold når det gjelder arbeidslivet er løst i avtaleverket mellom partene. Spesifikke initiativer oppstår ved behov, slik som NHOs initiativer Female Future og Global Future, eller avtalen om et Inkluderende arbeidsliv. Det er rimelig at slike initiativer politisk håndteres av relevant myndighet, og ikke nødvendigvis inkluderes i en overordnet politikk for samfunnsansvar. Dette gjenspeiler ikke alltid situasjonen i bedriftene, som ofte har en integrert politikk for samfunnsansvar som gjelder både ute og hjemme.

Seriøsitet

Også i Norge forekommer det useriøs virksomhet. Myndigheter og seriøse bedrifter har en felles interesse i å unngå konkurransevridning i favør av bedrifter som ikke følger spillereglene. Det kan gjelde svart økonomi, arbeidsmiljø eller andre forhold. NHO er derfor positiv til å delta i brede initiativer for å løse slike utfordringer, slik Samarbeidet mot svart økonomi er et eksempel på, så vel som initiativer knyttet til enkelte bransjer.

NHO er positiv til å delta i et bredt samarbeid med myndigheter og andre når det gjelder seriøsitet.

